

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

cu privire la cererea de suspendare a acțiunii
articolului 2 alin. (2) din Legea taxei de stat nr. 213 din 31 iulie 2023

(sesizarea nr. 269a/2023)

CHIȘINĂU

28 decembrie 2023

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Liuba ȘOVA, *președinte de ședință*,
nei Viorica PUICA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judcători*,
cu participarea dlui Vasili Oprea, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea nr. 269a, înregistrată la 14 decembrie 2023,
Examinând *prima facie* sesizarea menționată,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 28 decembrie 2023, în camera de consiliu,

C O N S T A T Ă

1. La originea cauzei se află o sesizare depusă la Curtea Constituțională la 14 decembrie 2023, în baza articolelor 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, 25 lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și 38 alin. (1) lit. g) din Codul jurisdicției constituționale, de dl Vlad Bătrîncea, deputat în Parlamentul Republicii Moldova.

2. Autorul sesizării îi solicită Curții să verifice constituționalitatea unor prevederi din Legea taxei de stat nr. 213 din 31 iulie 2023.

3. La 27 decembrie 2023, autorul sesizării, în baza articolului 25¹ alin. (2) literele b) și e) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și 7¹ alin. (2) lit. b) din Codul jurisdicției constituționale, i-a solicitat Curții printr-o cerere să suspende acțiunea Legii taxei de stat nr. 213 din 31 iulie 2023, până la examinarea sesizării în fond.

4. În acest sens, autorul sesizării a indicat că, la 1 ianuarie 2024, Legea contestată urmează să intre în vigoare, dată de la care persoanele fizice și juridice vor fi obligate, în baza articolului 2 alin. (1) din Lege, să achite o taxă de timbru în valoare de 200 lei la intentarea unui proces judiciar civil, de contencios administrativ, precum și pentru fiecare contestație împotriva deciziei agentului constator asupra cauzei contravenționale atât în primă instanță, cât și în căile de atac. Articolul 2 alin. (2) din Legea citată stabilește că taxa de timbru nu este susceptibilă de scutire, amânare sau eșalonare, cu excepțiile prevăzute în Lege. Teza a-II din acest alineat prevede că suma de bani plătită ca taxă de timbru nu se restituie și nici nu se compensează din contul părții care a pierdut procesul.

5. Autorul sesizării consideră că acțiunea articolului 2 alin. (2) din Lege prezintă riscuri iminente de încălcare a dreptului de acces liber la justiție și la respectarea proprietății private al persoanelor social-vulnerabile și al celor cu venituri mici, care, din cauza situației materiale precare, nu-și vor permite să achite taxa de timbru. Totodată, autorul arată că această prevedere nu le recunoaște persoanelor care s-au adresat în instanța de judecată dreptul de a-și recupera cheltuielile ocazionate de plata taxei de timbru din contul părții care a pierdut procesul. De asemenea, autorul menționează că prevederea atacată îi interzice instanței de judecată să decidă amânarea, eșalonarea sau

scutirea de la plata taxei de timbru, în cazul în care există motive în acest sens. În aceste condiții, autorul susține că categoriile de persoane menționate mai sus sunt lipsite sau în mod substanțial îngreunate în exercițiul dreptului de acces liber în justiție.

6. În jurisprudența sa, Curtea a menționat că rațiunea măsurii suspendării acțiunii unor acte contestate constă în evitarea unor prejudicii și consecințe negative iminente (DCC nr. 161 din 29 decembrie 2020, § 10; DCC nr. 1 din 4 ianuarie 2021, § 9; DCC nr. 88 din 9 iunie 2021, § 4). Astfel, Curtea Constituțională poate suspenda, sesizată fiind, acțiunea actelor prevăzute la articolele 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, 4 alin. (1) lit. a) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și 4 alin. (1) lit. a) din Codul jurisdicției constituționale, dacă aceste acte afectează sau se referă la domeniile stabilite la articolul 25¹ alin. (2) din Legea citată și articolul 7¹ alin.(2) din Codul menționat (DCC nr. 161 din 29 decembrie 2020, § 7).

7. Analizând cererea de suspendare a acțiunii Legii contestate, Curtea reține că, deși autorul sesizării a solicitat suspendarea Legii în integralitate, argumentele sale se referă doar la prevederile articolului 2 alin. (2) din Lege, care reglementează impunerea la taxa de timbru.

8. Curtea precizează că argumentul principal avansat de autorul cererii de suspendare constă în faptul că acțiunea articolului 2 alin. (2) din Lege ar putea lipsi sau ar îngreuna în mod substanțial persoanele cu venituri mici și pe cele din rândul păturilor social-vulnerabile în exercițiul dreptului de acces liber la justiție, pentru că le obligă să achite o taxă de timbru de 200 lei, fără a-i oferi instanței de judecată posibilitatea de a decide în fiecare caz concret, pe baza probelor prezentate, amânarea, eşalonarea sau scutirea de la plata acesteia.

9. Curtea precizează că obligația plății taxei de timbru reglementată la articolul 2 din Legea taxei de stat nu este una absolută. Anexa nr. 2 „Scutirile de taxa de stat și de taxa de timbru” din Lege stabilește cine este scutit de plata taxei de timbru. Între altele, pct. 1.20 din Anexă prevede că se scutesc de taxa de timbru în instanța de judecată persoanele fizice care au statut de beneficiar de asistență juridică garantată de stat. Astfel, pe baza pct. 1.20 din Anexa nr. 2, orice persoană care deține statutul de beneficiar de asistență juridică garantată de stat poate să se adreseze în instanța de judecată fără a achita taxa de timbru.

10. Condițiile în care se obține dreptul la asistență juridică garantată de stat și subiectele în drept să solicite această asistență sunt stabilite în Legea nr. 198 din 26 iulie 2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat. Din interpretarea coroborată a articolelor 6, 19, 20 și 21 din Legea citată, Curtea conchide că dreptul la asistență juridică garantată le este recunoscut inclusiv persoanelor cu venituri mici și celor din rândul păturilor social-vulnerabile, care cad sub incidența condiției care prevede cercul persoanelor în drept să solicite asistența juridică în baza Legii. Totodată, Curtea reține că asistența juridică se oferă într-un cerc larg de litigii (*e.g.* cauze civile, de contencios administrativ, contravenționale ș.a.).

11. Așadar, având în vedere faptul că prevederile Legii taxei de stat le recunosc persoanelor cu venituri mici și celor din rândul păturilor social-

vulnerabile, prin intermediul excepției reglementate la pct. 1.20 din Anexa nr. 2 la Lege, posibilitatea de a se adresa în instanța de judecată fără a achita taxa de timbru, Curtea menționează că autorul sesizării nu a demonstrat caracterul iminent de încălcare a dreptului de acces liber la justiție pentru categoriile de persoane cu venituri mici (a se vedea DCC nr. 49 din 28 aprilie 2023, § 6). Având în vedere aceste raționamente, Curtea reține că, în acest caz, caracterul iminent al riscului nu este îndeplinit.

Din aceste considerente, pe baza articolelor 135 alin. (1) lit. a) și 140 din Constituție, 25¹ din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 6, 7¹, 61 și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE

1. *Se respinge* cererea de suspendare a acțiunii articolului 2 alin. (2) din Legea taxei de stat nr. 213 din 31 iulie 2023, formulată de dl Vlad Bătrîncea, deputat în Parlamentul Republicii Moldova.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte de ședință

Liuba ȘOVA

Chișinău, 28 decembrie 2023
DCC nr. 196
Dosarul nr. 269a/2023